Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 27.4.2026 klo 8.30-10.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat) ja 2 (essee) vastataan eri konseptipaperille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä ja väittämissä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Tehtävien kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 12 pistettä. Hakijan saama **kokonaispistemäärä** jaetaan kahdella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 9.00. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (12 X 0, 5 P → YHT 6 P)

1. Missä maassa Peter Magyarin puolue Tisza voitti parlamenttivaalit huhtikuussa 2026?
   A) Itävallassa
   B) Unkarissa
   C) Sloveniassa
   D) Ukrainassa

2. Mikä ei pidä paikkaansa? Käräjäoikeuden istunnossa voi olla paikalla
   A) vastaaja.
   B) asianomistaja.
   C) valamiehistö.
   D) lautamiehet.

3. Mikä on hyödyke?
   A) Yleisnimitys tavaroille ja palveluille
   B) Niukkuuden käsite
   C) Budjetin osa
   D) Hyödyn määre

4. Mikä on eduskunnan tehokkain keino mitata hallituksen luottamusta?
   A) Ajankohtaiskeskustelu
   B) Välikysymys
   C) Suullinen kyselytunti
   D) Sähköpostikysely

5. Mikä on finanssipolitiikan keskeinen väline?

A) Korkotason säätely
B) Verotus ja julkiset menot
C) Valuuttakurssin määrääminen
D) Pankkien säätelyn purkaminen

6. Mikä avoliittoon liittyvistä väitteistä ei pidä paikkaansa?

A) Avoliitossa asuvilla ei ole keskinäistä elatusvelvollisuutta.
B) Avoliitosta ei tarvitse ilmoittaa mihinkään.
C) Kaikki omaisuus avoliitossa on yhteistä.
D) Leski ei ole oikeutettu saamaan leskeneläkettä.

7. Eduskuntapuolueet pyrkivät rajoittamaan Suomen valtionvelan kasvua sitoutumalla ns. velkajarrusopimukseen. Mikä eduskuntapuolue ei kuitenkaan ole siihen täysin sitoutunut?

A) Kokoomus
B) Perussuomalaiset
C) SDP
D) Vasemmistoliitto

8. Mikä seuraavista väitteistä ei pidä paikkaansa?

Maksuhäiriömerkinnän saanut henkilö ei välttämättä saa

A) opintolainaa.
B) vuokra-asuntoa.
C) toimeentulotukea.
D) luottokorttia.

9. Kuinka monta jäsenvaltiota kuuluu Euroopan unioniin?

A) 19 jäsenvaltiota
B) 23 jäsenvaltiota
C) 27 jäsenvaltiota
D) 30 jäsenvaltiota

10. Mikä puolue ei kuulu Suomen nykyiseen hallitukseen?

A) Kokoomus
B) Perussuomalaiset
C) SDP
D) RKP

11. Progressiivinen verotus tarkoittaa sitä, että

A) ansiotulojen laskiessa veroprosentti nousee.
B) veroprosentti on kaikille yhtä suuri riippumatta ansiotuloista.
C) ansiotulojen noustessa veroprosentti nousee.
D) ansiotulojen noustessa veroprosentti laskee.

12. Mikä seuraavista väitteistä ei pidä paikkaansa?

A) Bruttokansantuotteella voidaan verrata, onko talous kasvanut esimerkiksi edelliseen vuoteen verrattuna.
B) Bruttokansantuote lasketaan yleensä dollareissa.
C) Bruttokansantuotteessa huomioidaan väestön koulutus sekä elinikä.
D) Bruttokansantuotteeseen lasketaan mukaan vain lopputuotteet.

Tehtävä 2.

Essee (Vastaa eri konseptille kuin tehtävä 1) Pisteytys: (YHT 6 P)

2.1. Määrittele inflaatio. Katso alla olevaa viivakuviota 1. Milloin kuluttajahintaindeksin eli inflaation vuosimuutos on ollut korkeimmillaan ja matalimmillaan vuosien 2001–2025 aikana? Mikä selittää maaliskuun 2026 inflaatiopiikkiä?

(oikeista vastauksista saa 0,25 P, yhteensä 1 P.)

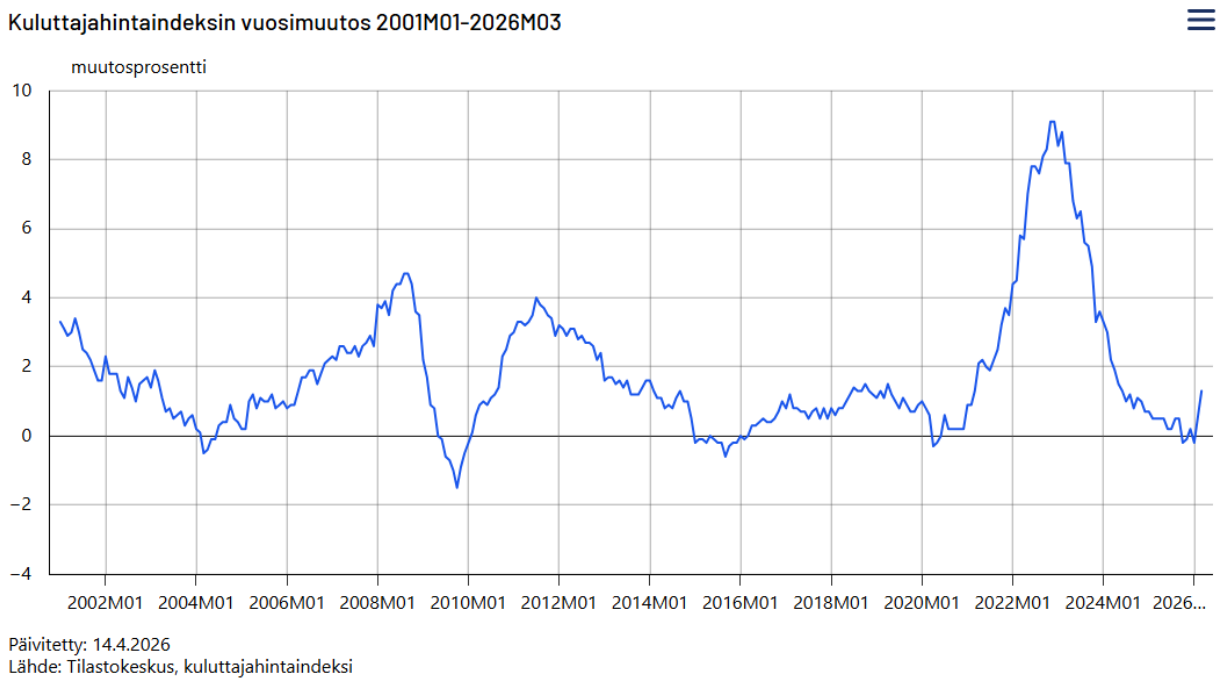
2.2. Mikä aiheuttaa inflaatiota?

(yksi näkökulma 1 P, yhteensä 2 P)

2.3. Millä eri keinoilla inflaatiota yritetään torjua?

(yksi perusteltu keino = 1 P, yhteensä 3 P.)

Viivakuvio 1. Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos 2001-2026

Lähde: https://stat.fi/fi/tilasto/khi (viitattu 21.4.2026)